

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2024-569

27.6.2024

Protector Forsikring ASA

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Sammenstøt ventilstamme/rør – skulder- og armlager – arbeidsulykke – årsakssammenheng – yfl. § 11 første ledd bokstav a.

Forsikrede hadde et sammenstøt med en ventilstamme (rør) som stakk ut, slik at han ble truffet i venstre skulderregion. Forsikrede mente at han som følge av denne hendelsen var påført skader i venstre arm/hånd og skulder. Forsikrede hadde tidligere arm- og skulderplager. En spesialist og rådgivende lege ved Nav vurderte at det ikke var sannsynliggjort årsakssammenheng mellom hendelsen og forsikredes plager. Saken reiste spørsmål om forsikrede var utsatt for en arbeidsulykke. Subsidiært spørsmål om det var sannsynliggjort årsakssammenheng mellom hendelsen og forsikredes plager i venstre skulder og arm/hånd. Etter en konkret vurdering av de tidsnære opplysninger om hendelsen, uttalte nemnda at forsikrede ikke hadde sannsynliggjort en arbeidsulykke verken etter det markerte eller det avdempede ulykkesbegrepet. Foretaket ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede hadde 11.6.21 et sammenstøt med et rør som stakk ut slik at han ble truffet i venstre skulderregion. Han skal deretter ha falt.

Før arbeidsulykken 11.6.21

Det fremkommer av sakens dokumenter, blant annet av foreliggende spesialisterklæring, at forsikrede i lengre tid før arbeidsulykken 11.6.21 hadde hatt smerter i venstre arm og skulder. Det er også beskrevet at forsikrede har hatt smerter og nedsatt funksjon i virvelsøylen.

Etter arbeidsulykken 11.6.21

Forsikrede oppsøkte bedriftshelsetjenesten 14.6.21:

Smerter feste biceps høyre skulder. Smerter 3 dager no, vondt i høyre kne i feste muskel på innsida. Anbefaler time hos kommunelege i morgen for behandling og tilrettelagt arbeid då han har vore vekke 3 dagar.

Fastlegen noterte 16.6.21:

Anamnese: Skadet seg i ve skulder for 5 dager siden. Han gikk på et rør som stakk ut, traff laterale del av skulderen. Fikk vondt med en gang, smertene har roet seg noe. Smerter om han bruker skulderen, har ikke klart å være på jobb. Brukte noe voltaren gele med lite effekt.

(...)

Vurdering: Skade skulder, muskulært. Sykemeldes denne uken pga smerter og ikke i stand til å gjøre arbeidet sitt.

(...)

Hoveddiagnose: Skade skulder muskel-skj-syst INA L81.

I ovennevnte notat fremgår det at sykemeldingen ble tilbakedatert til 12.6.21.

Fastlegen noterte videre 22.6.21:

Anamnese: Kommer med repr fra arbgiver som delvis tolk. Vedvarende smerter i ve overarm etter han skadet seg, se notat 16.06. Han trenger svært mye styrke/vektløfting, BHT mistenkte mulig at overtening i kombinasjon med skaden har trigget smertene hans. Kommer nå da han fremdeles har vondt. Syens nestne han ble verre når han tok Voltarne. Han angir smerte ved fremre feste av biceps og over brachioradialis, føler han er hoven her. Skal reise på fri om 2 dager.

(...)

Tiltak: Sannsynlig muskulære smerter, ikke usannsynlig at "overtrening" kan ligge i bunn, han bør avlaste/unngå trening av ve arm inntil bedring, gjerne oppsøke fysio for øvelser. Kan forsøke smøre med volatrol gel over smertefulle områder. Sm de 2 dagene han ha rigjen da han har et fysisk krevende yrke.

Hoveddiagnose: Skade skulder muskel-skj-syst INA L81

I bedriftshelsetjenestens journal er det 27.9.21, notert:

Hms-ansvarlig (X) etterspør skadeskjema frå 12 juni 2021 på oppmoding av NAV. Bekreftar time hos BHT 14 juni men foreligg ikkje skadeskjema på vedkommande.

Arbeidsgivers HMS og Risk leder hadde i brev 17.3.22, om hendelsen uttalt:

(Arbeidsgiver) har aldri mottatt noen form for skaderapport eller på annen måte blitt varslet om at det skal ha funnet sted noen form for hendelse som skulle være rapporteringspliktig, eller av andre grunner behov for å følge opp dette som en skade.

(...) HMS leder har etter henvendelse fra NAV, etterlyst eventuell og aktuell informasjon hos vår prosjektorganisasjon ved det aktuelle prosjektet og HMS og bedriftshelsetjeneste hos vår kunde (X), uten at det har framkommet aktuell informasjon.

Det stemmer at (forsikrede) var innom (bedriftshelsetjenesten), etter å ha klemt hånda mellom utstyr og konstruksjon. Vår kontaktperson hos kundens BHT bekrefter at de undersøkte hånda, og konstaterte at den hadde fått ett lettere støt.

Han klaget imidlertid over smerter i skulder også, men etter grundig undersøkelse, konstaterte hun med at dette hadde ingenting med klemskaden i hånda å gjøre. Hun mente skuldersmertene kom av overdreven trening.

(...) Basert på all innhentet informasjon fra både arbeidsledelse, prosjektorganisasjon og kundens bedriftshelsetjeneste kan (arbeidsgiver) ikke bekrefte at slik rapporteringspliktig personskaade eller hendelse har funnet sted.

Nav godkjente i vedtak av 12.5.22 "akutt skade venstre skulder" som yrkesskade.

I utfyllende legeerklæring fra en nevrolog i utlandet datert 22.5.22 konkluderte nevrologen med:

According to the health impairment tables used by the Social Insurance Institution (X) (equivalent to NAV). this work sustained injury can be qualified as follows:

1. Strain injury to left elbow joint: moderate - 6 % (4-10% acc. to the table)
2. Symptoms of injury to the upper part of the brachial plexus, with neurological symptoms and weakness of left hand: moderate - 10% (5-20% acc. to the table).
3. Injury to the rotator cuff with limited mobility and partial, chronic dysfunction: 9% (5 -15% acc. to the table).

Total health impairment according to the tables used by (X) (Y) is 25 %.

Foretaket mottok skademelding fra forsikrede 2.6.22.

I forbindelse med forsikredes krav om sykepenger innhentet Nav vurdering fra rådgivende lege, som 1.8.22 vurderte saken slik:

Bruker har en annen skade i ve skulder fra tidligere og bekreftet tendinitt her. Det er beskrevet degenerative forandringer i nakken hans som stråler ut i ve arm, samt han har tendinitter i ve albue. Sykemeldingsårsakene videre sommeren 2021, etter sykemeldingen av varighet 11.06-24.06, synes å være utstedt på bakgrunn av ryggplager, nakkeplager og albueplager, i tillegg til skulderplager ve side, som det er usikkert kan tilskrives hendelsen 11.06.21, da disse 291 vurderes å være betinget i overbelastning samt tilskrives tidligere skade i 2019 av sykemelder. Hovedårsaken til sykemeldingen utstedt 11/12.06-24.06 er dokumentert som å være vurdert plager etter hendelsen i arbeidet, godkjent som yrkesskade. De videre sykemeldingene fremstår basert på innsendt dokumentasjon å være utstedt på bakgrunn av flere plager hos bruker, og ikke i hovedsak yrkesskaden, hans videre plager i skulderen fremstår ikke sikkert betinget i yrkesskaden, denne er tidsnært beskrevet som en kontusjon/av en muskulær art som man ville forvente tilhelet over noen uker (fra skadetidspunkt) på det meste, og bruker har fra før av dokumenterte plager i ve skulder samt beskrives med en generell fysisk overbelastning over tid, som kan ha medført mer omfattende slitasjeskader i skulderen som er beskrevet i innsendt dokumentasjon fra oppholdet i (utlandet).

Nav innhentet tidsnær journal fra konsultasjonene under sykemeldingsperioden, og la saken frem på nytt for rådgivende lege som 7.9.22 uttalte:

Innsendt medisinsk dokumentasjon beskriver fra juli-aug 2021 smertesyndrom i nakke som stråler ut i ve arm med nummenhet i fingrene. Det er smerter i ve skulder og albue. Om smertene i skulderen er det vondt i leddet som knytter denne til kragebenet samt mulig overbelastning av supraspinatusmuskulatur (det er beskrevet supraspinatus-tendinitt også før hendelsen). Skulderplagene synes å knyttes til overbelastning og ikke et traume og en del av disse skulderplagene er kjent fra før yrkesskaden. Videre fremstår nakkeproblematikken med utstråling i ve overekstremitet som hovedårsaken til sykemelding i perioden.

I forbindelse med behandlingen av forsikredes søknad om menerstatning for samme hendelse innhentet Nav en spesialisterklæring fra en spesialist i generell og ortopedisk kirurgi. Fra spesialistens erklæring 5.10.23, hitsettes:

TIDLIGERE SYKDOMMER/ANDRE FORHOLD

(...) I de tilsendte dokumentene fra (...) helsevesen er det dokumentert at bruker i lengre tid hadde hatt smerter i den venstre skulderen. Journaldokumentasjonen strekker seg tilbake til 2019. Det er også beskrevet at han hadde hatt smerter og nedsatt funksjon i virvelsøylen. (...) Det er beskrevet at han relaterer dette til langvarig tungt arbeid som stillasmontør.

VURDERING AV ÅRSAKSSAMMENHENG MELLOM ULYKKESHENDELSEN 11.6.21 OG NÅVÆRENDE FUNKSJONSSVIKT I VENSTRE SKULDER

(...)

I denne saken legges følgende forhold til grunn:

- Ved ulykkeshendelsen 11.06.2021 ble bruker utsatt for en moderat skadevoldende kraft. Beskrivelsen av hendelsen er heller ikke godt beskrevet i dokumentasjonen.
- Han var i kontakt med bedriftslegen 14.6.2021. Det er da notert at han hadde smerter i høyre skulder. Det er da referert til en skadehendelse på jobben. I henhold til vilkårene for årsakssammenheng, kan man ikke konkludere med at det mest sannsynlig er dokumentert akuttsymptomer.
- Bruker har vært til konsultasjoner på grunn av smerter i venstre skulder etter hendelsen på jobben i juni 2021. Disse er imidlertid av en slik karakter at det ikke er mulig å konkludere med at det foreligger brosymptomer. Funksjonssvikten som beskrives representerer et kjent klinisk bilde, og den følger en biologisk forklaringsmodell.
- Bruker har også tidligere hatt problemer med venstre skulder, og slik sett er dette forhold som helt eller delvis kan forklare brukers nåværende skulderplager.
- Brukers skulderplager er mest sannsynlig å anse som varige, men det er ikke planlagt noen videre utredning eller behandling.

Mest sannsynlig er det ikke årsakssammenheng mellom hendelsen på jobben i juni 2021 og brukers nåværende skulderplager.

VURDERING AV VARIG MEDISINSK INVALIDITET ETTER ULYKKESHENDELSEN 11.06.2021

(...)

Hvilke objektive skader i venstre skulder som er påvist etter skadehendelsen?

Svar: Bruker har fortsatt smerter i venstre skulder. Det kan ikke påvises objektive funn som er dokumentert i sakens dokumenter eller ved klinisk undersøkelse 29.09.2023.

Hva er mest sannsynlig årsak til disse skadene, det vil si om skademekanismen ved skadehendelsen kan forklare skadene og er hovedårsaken eller om det er andre årsaker, ref. overtrening og belastning over tid.

Svar:

Nei. Brukers skulderplager kan ikke årsaksmessig relateres til skadehendelsen.

Skadehendelsen er ikke hovedårsaken til skulderplagene. Mest sannsynlig kan dette relateres til langvarig belastning både i jobb og treningsbelastning over tid.

Hva er mest sannsynlig årsak til skulderplagene i dag?

Svar:

Mest sannsynlig er dette et skulderproblem som skyldes langvarig tungt arbeid og kan anses som en belastningstilstand. Det kan også vises til at styrketrening kan være en medvirkende årsak.

Nav avsto 18.10.23 forsikredes søknad om menerstatning. Nav fant det ikke dokumentert at den akutte skaden som forsikrede ble påført i venstre skulder på jobb 11.6.21 var hovedårsaken til forsikredes nåværende skulderplager. Nav fant det heller ikke dokumentert at forsikrede ble påført noe skade i venstre hånd i samme skadehendelse på jobb.

Forsikrede klaget 24.10.23 på Nav sitt avslag på menerstatning.

Fra legeerklæring fra nevrolog i utlandet datert 2.11.23, hitsettes:

(...) The patient is a male with athletic body. He practiced body-building intensively in his youth until 2006 and stopped exercising after taking up physical work in Norway. His job was so exhausting that he did not practice body-building after work. In 2019 he received treatment in (utlandet) for left shoulder pain and the symptoms disappeared completely. Before his accident in June 2021 he had received no treatment and reported no pain in his left shoulder joint, whether in (utlandet) or in Norway. He had received no pharmacological treatment and no rehabilitation for the left shoulder.

Rehabilitation and treatment were introduced only after the accident at work which occurred on 11 June 2021. In view of the above, the symptoms could not have been caused by intense physical training or ailments which the patient had in 2019 because all present symptoms appeared only in 2021, that is after the accident at work.

Foretaket avsto forsikredes krav 14.11.23 med den begrunnelse at det ikke var sannsynliggjort en ansvarshendelse som ligger inn under yrkesskadeforsikringen. Foretaket fant det heller ikke sannsynliggjort at det var årsakssammenheng mellom hendelsen og forsikredes vedvarende plager i venstre arm og skulder.

Forsikrede klaget på avslaget 24.11.23. I klagen er det inntatt nærmere beskrivelse av hendelsesforløpet.

(...) Date of accident is 11.06.2021 at 14:00. Place in section P13. We dismantled the scaffolding in this sector. After dismantling the scaffolding, we had to remove the material and we had a very narrow passage with a of pipes and valves from the installation. I was carrying material – planks weighing 22.5 kg, 3 meters long – 2 pieces of my right shoulder and I hit the valve stem with great force with my left shoulder and fell with the material.

Forsikrede hevdet også at arbeidsgiver ved hjelp av legene har skjult arbeidsulykken, slik at det ikke fremkommer opplysninger om denne i den tidsnære medisinske dokumentasjonen.

Foretaket opprettholdt 29.11.23 avslaget på krav om erstatning under yrkesskadeforsikringen.

Forsikrede har i det vesentligste anført at han ble utsatt for et arbeidsuhell 11.6.21 og påført skader i venstre arm/hånd og skulder. Foretaket tar feil når det legger til grunn at ulykken ikke faller inn under yrkesskadeforsikringslovens ulykkesbegrep. Videre anføres det at forsikrede er påførte varige personskader i form av begrenset bevegelser i venstre skulder (skade i venstre skulder), nummenhet i venstre hånd som gjør at gjenstander faller ut av hånden, problemer med å holde/gripe, smerter i albue og underarm, og særlig skuldersmerter, alt på venstre side.

Foretaket har det i vesentligste anført at hendelsen 11.6.21 ikke er å anse som en arbeidsulykke i henhold til reglene i yrkesskadeforsikringsloven. Den tidsnære dokumentasjonen tilsier at forsikrede selv gikk på sprinkelanlegget som var fast montert. Foretaket har anført at det i alle tilfeller uansett ikke er sannsynliggjort årsakssammenheng mellom hendelsen og forsikredes plager i venstre skulder. Det foreligger ikke sannsynliggjort skademekansime, skadeevne eller akuttssymptomer for varige plager i venstre arm og skulder. Foretaket er av den oppfatning at det er mer sannsynlig at plagene i arm og skulder er en fortsettelse av tidligere plager og skyldes belastning over tid.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Spørsmålet er om forsikrede var utsatt for en arbeidsulykke 11.6.21, jf. yrkesskadeforsikringsloven (yfl.) § 11 første ledd bokstav a. I så fall reiser saken spørsmål om det er sannsynliggjort årsakssammenheng mellom hendelsen og forsikredes nåværende plager i venstre skulder og arm/hånd.

Nemnda tar først stilling til hvilket faktum som skal legges til grunn. Slik saken er opplyst, foreligger det til dels ulike beskrivelser av hendelsesforløpet. Forsikrede har anført at skadehendelsen skjedde ved at han gikk på et rør som stakk ut, og at han deretter skal ha falt på skulderen med det materialet han holdt. I brevet fra arbeidsgiver 17.3.22 fremgår det også at forsikrede skal ha klemmt hånden mellom utstyr og konstruksjon.

Tidsnære bevis tillegges størst vekt i bevisvurderingen, jf. HR-2019-2336 avsnitt 35 og Rt-1998-1565. Bevis som tilkommer etter at det er oppstått uenighet med foretaket, tillegges mindre vekt. Dette er også et resultat av nemndas rent skriftlige saksbehandling.

Det foreligger etter nemndas syn ikke dokumentasjon som sannsynliggjør at forsikrede skal ha klemmt hånden mellom utstyr og konstruksjon. Opplysninger om dette fremkommer kun i brevet fra arbeidsgiver 17.3.22. Det er først i journalnotat 16.1.21 fra fastlegen at forsikrede har oppgitt at han har gått på et rør som stakk ut, i samsvar med det han nå hevder er hendelsesforløpet for arbeidsulykken. Det fremgår imidlertid ikke noe sted i de tidsnære journalnotatene at forsikrede skal ha falt på skulderen, og på denne bakgrunn finner nemnda at dette ikke er sannsynliggjort. Med grunnlag i den tidsnære dokumentasjonen legges det i det følgende til grunn at forsikrede gikk på et rør/ventilstamme som var fast montert og stakk ut, slik at han ble truffet i venstre skulderregion.

Begrepet arbeidsulykke i yfl. § 11 første ledd bokstav a skal forstås på samme måte som i folketrygdloven § 13-3, jf. Ot.prp. nr. 44 (1988-1989) s. 89. I § 13-3 annet ledd defineres to ulike kategorier arbeidsulykker; det markerte ulykkesbegrep (en plutselig eller uventet ytre hending) og det avdempede ulykkesbegrep (en konkret tidsbegrenset ytre hending som medførte en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommendes arbeid).

Det er kravstiller, altså forsikrede, som har bevisbyrden for at vilkårene for utbetaling er oppfylt.

Skade oppstått under utførelse av ordinært arbeid anses normalt ikke som en arbeidsulykke, jf. Rt-2006-1642. Høyesterett har uttalt at det kreves et ulykkesmoment for at det skal foreligge en hendelse som omfattes av det markerte ulykkesbegrepet, jf. blant annet Rt-2009-1619, avsnitt 53. Det innebærer at noe i den ytre situasjonen må ha utviklet seg på en uventet måte og at dette uventede er årsaken til den aktuelle skaden.

I aktuelle sak gikk forsikrede på et rør/ventilstamme som stakk ut. Forsikrede har opplyst at arbeidsoppgavene ble utført i en smal passasje full av rør og ventiler fra plattforminstallasjonen, men det er ikke beskrevet at dette var uvanlig for arbeidssituasjonen. Kravet om det ytre er utvilsomt oppfylt. Spørsmålet blir videre om noe i den ytre situasjonen endret seg på en uventet måte. I nemndspraksis er det tidligere lagt til grunn at skader som følge av egen kroppsbevegelse, i tilfeller der en person treffer en stillestående gjenstand, ikke anses som arbeidsulykke, jf. 2021-243 og 2021-905. Etter nemndas syn kan det i lys av nyere nemndspraksis om ulykkesbegrepet, herunder uttalelsene i 2024-55 som også omtaler utviklingen i trygderettspraksis, neppe stilles store krav til endringen i den ytre situasjonen. Slik saken er opplyst finner nemnda at kravet om en plutselig eller uventet ytre hendelse likevel ikke er oppfylt. Hendelsen omfattes derfor ikke av det markerte arbeidsulykkebegrepet.

Nemnda finner heller ikke at det avdempede ulykkesbegrepet kommer til anvendelse. Det vises til det som er sagt om arbeidssituasjonen ovenfor. Nemnda kan på denne bakgrunn ikke se at et sammenstøt med ventilstammen, slik det er beskrevet, medførte en påkjenning eller belastning som var usedvanlig i forhold til det som var forsikredes normale arbeid.

Hendelsen 11.6.21 kan etter dette ikke anses som en arbeidsulykke. Selv om det ikke er nødvendig, finner nemnda grunn til å kommentere spørsmålet om årsakssammenheng mellom hendelsen og forsikredes plager i venstre skulder arm/hånd.

Generelt vil det foreligge årsakssammenheng mellom en hendelse og senere plager hvis hendelsen er en nødvendig betingelse for plagene, og hendelsen har vært så vidt vesentlig i årsaksbildet at det er naturlig å knytte ansvar til den, jf. Rt-1992-64. Det er kravstiller, altså forsikrede, som har bevisbyrden.

En vurdering av årsakssammenheng har både en juridisk og en medisinsk side. Nemnda har ikke medisinsk kompetanse og kan ikke foreta en medisinsk vurdering. Nemnda kan heller ikke overprøve det medisinskfaglige skjønn som legene har utvist i en sak. Derimot kan nemnda overprøve erklæringer på et juridisk grunnlag.

Det er oppstilt særskilte krav i praksis for sammenhengen mellom et traume og senere bløtdelsskader/nakkesleng, PTSD, mv., jf. Høyesteretts dom inntatt i Rt-1998-1565, samt nemndas avgjørelse 2017-641, 2018-814 og 2018-865. Dersom det ikke er oppstilt særskilte krav i praksis vil nemnda vurdere om den sakkyndige har vurdert og begrunnet hvorvidt den aktuelle hendelsen kunne medføre den aktuelle skaden, om symptomene tyder på sammenheng mellom hendelsen og skaden/plagene og om det er andre sannsynlige forklaringer på skaden/plagene, se bl.a. Høyesteretts dom inntatt i Rt-2007-1370 avsnitt 38.

Slik vi forstår det gjelder denne saken ikke en skade hvor spesifikke prinsipper for adekvat årsakssammenheng er trukket opp i rettspraksis. Vurderingen av årsakssammenheng må da bero på en juridisk vurdering av de fremlagte sakkyndige erklæringer. Som vist til ovenfor vil det ved denne vurderingen blant annet være relevant å drøfte hvorvidt de sakkyndige har vurdert og begrunnet hvorvidt den aktuelle hendelsen kunne medføre den aktuelle skaden, om symptomene tyder på sammenheng mellom hendelsen og skaden/plagene og om det er andre sannsynlige forklaringer på skaden/plagene.

Det er fremlagt en spesialisterklæring i saken som konkluderer med at det ikke foreligger årsakssammenheng mellom hendelsen den 11.1.21 og forsikredes nåværende skulderplager. Erklæringen er utarbeidet i forbindelse med forsikredes krav om menerstatning overfor Nav, og bygger på tilsvarende faktum som er lagt til grunn av nemnda ovenfor. I erklæringen er det lagt til grunn at det ikke er dokumentert akuttsymptomer og brosymptomer, samt at forenlighetsvilkåret ikke er oppfylt. Nemnda har videre merket seg at rådgivende lege ved Nav har knyttet skulderplagene til overbelastning og ikke et traume, samt vist til at en del av disse skulderskadene også var kjent før hendelsen.

Når det heller ikke er fremlagt noen annen spesialisterklæring eller lignende, hvor det foretas en medisinsk begrunnet vurdering og som konkluderer med årsakssammenheng, kan ikke nemnda se at det er sannsynliggjort noen årsakssammenheng mellom forsikredes nåværende skulderplager og skadehendelsen 11.1.21.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Barbro Paulen (bransjerepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).